

Benchmarkingová aktivita projektu na Podporu meziobecní spolupráce - území ORP Přelouč

(reg. číslo: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

Obsah

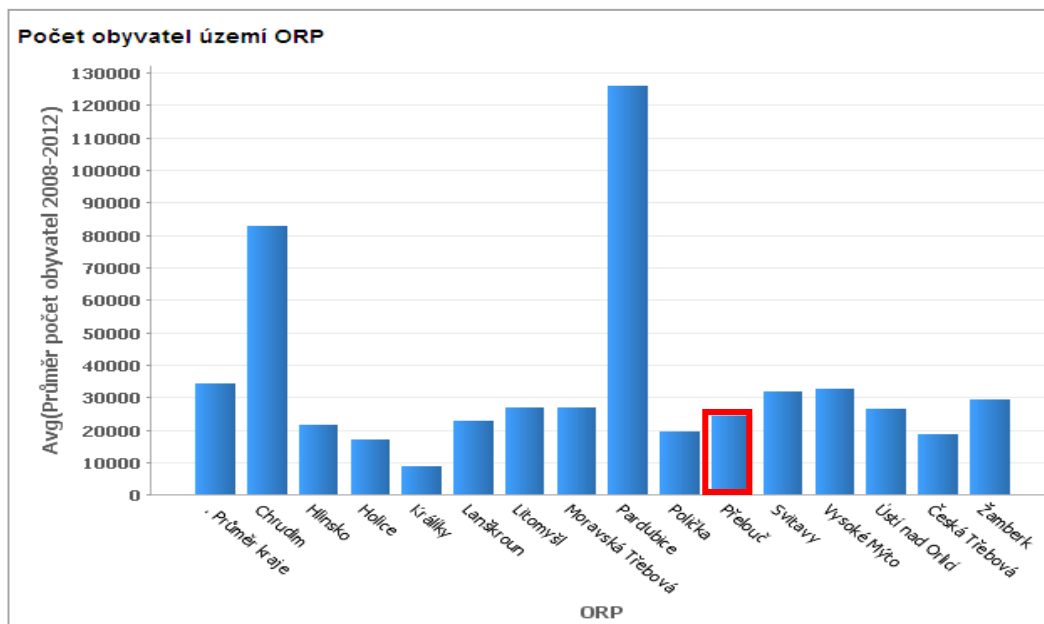
1.	ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY ÚZEMÍ SO ORP NA ÚZEMÍ PARDUBICKÉHO KRAJE.....	3
2.	INDIKÁTORY EKONOMICKÉ VÝKONNOSTI SO ORP NA ÚZEMÍ PARDUBICKÉHO KRAJE	7
3.	INDIKÁTORY PRO PŘEDŠKOLNÍ VÝCHOVU A ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	13
4.	INDIKÁTORY PRO ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ.....	16
5.	INDIKÁTORY PRO SOCIÁLNÍ SLUŽBY	18
6.	ZÁVĚR.....	19

1. Základní charakteristiky území SO ORP na území Pardubického kraje

Základní přehled							
	KRAJ	ORP ↓	Rozloha ORP (	Počet obyvatel	Počet obcí	Hustota osídlení	Velikost jádrové obce
1	Pardubický kraj	. Průměr kraje	301.27	34429.33333	30.07	114.7	16545.6
2		Chrudim	746.1	82941	86	111.17	23182
3		Hlinsko	246.6	21265	22	86.23	9972
4		Holice	213.6	17307	14	81.03	6489
5		Krátký	158.7	8910	5	56.14	4444
6		Lanškroun	275.2	23101	22	83.94	10124
7		Litomyšl	337.1	26841	35	79.62	10178
8		Moravská Třebová	417.3	26697	33	63.98	10491
9		Pardubice	409.3	126223	56	308.39	89467
10		Polička	272.7	19671	20	72.13	8903
11		Přelouč	257.3	24707	42	96.02	9057
12		Svitavy	351.6	31762	28	90.34	17027
13		Vysoké Mýto	281.9	32602	40	115.65	12429
14		Ústí nad Orlicí	190.5	26642	16	139.85	14472
15		Česká Třebová	79.7	18487	5	231.96	15892
16		Žamberk	281.5	29284	27	104.03	6057

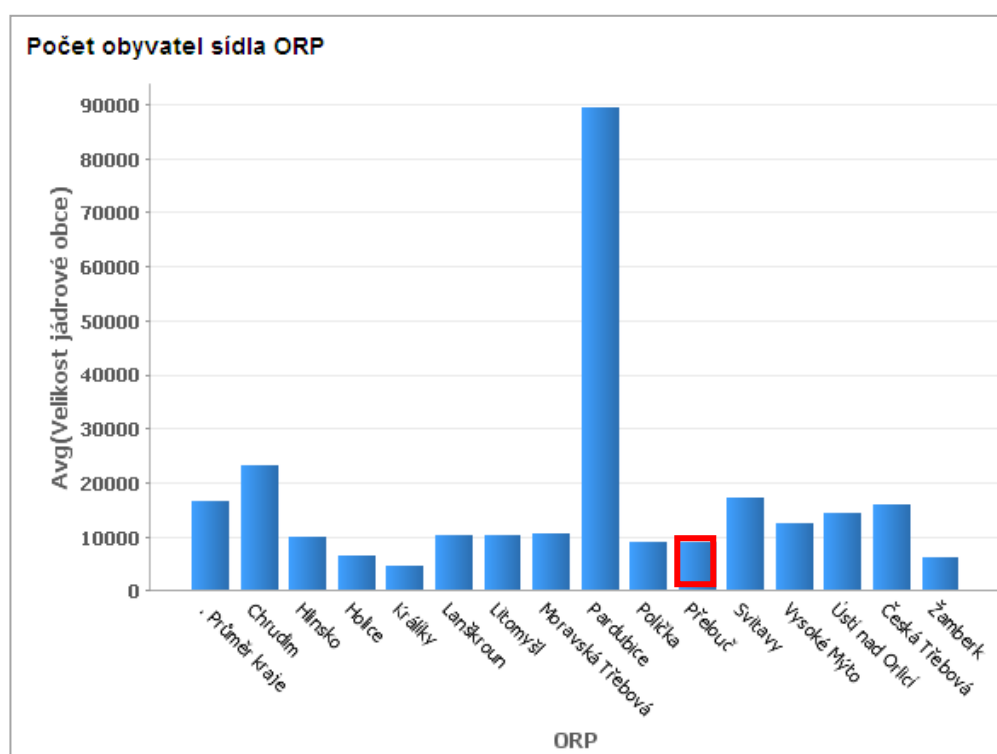
a) POČET OBYVATEL ÚZEMÍ ORP (PARDUBICKÝ KRAJ)

Z hlediska počtu obyvatel je ORP Přelouč pod průměrem kraje (Obrázek 1). ORP Přelouč je počtem obyvatel ve SO podobná např. ORP Lanškroun, Hlinsko či Česká Třebová.

b) POČET OBYVATEL SÍDLA ORP V PARDUBICKÉM KRAJI

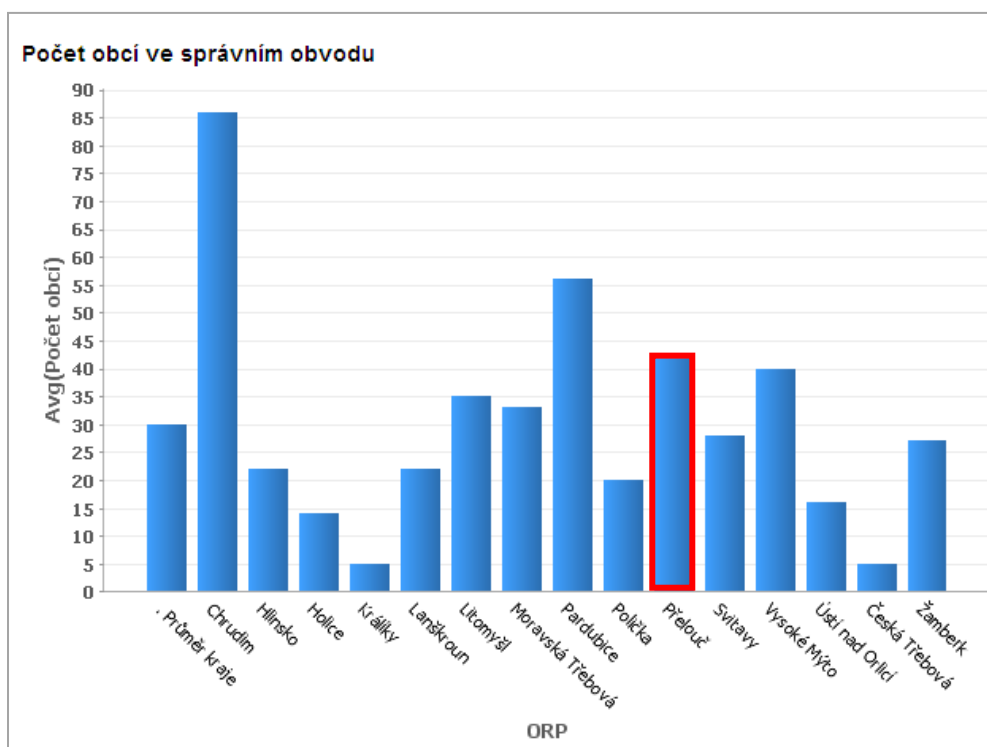
Sídlem ORP Přelouč je město Přelouč, které se nachází ve středu celého území. K 1. 1. 2015 bylo na území města Přelouč evidováno celkem 8 939. V porovnání s Pardubickým krajem je SO ORP Přelouč v počtu obyvatel sídla pod průměrem.

c) POČET OBCÍ VE SPRÁVNÍCH OBVODECH PARDUBICKÉHO KRAJE

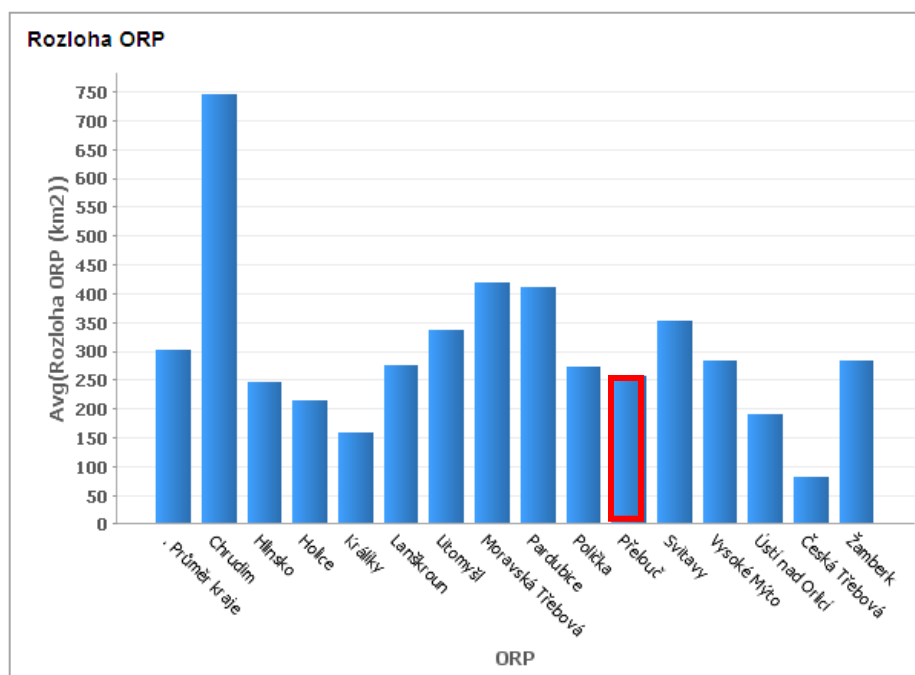
Území ORP Přelouč je tvořeno ze 42 obcí. Z toho jsou 2 města (Přelouč, Chvaletice) a 1 městys (Choltice). Celkově se jedná o území se 40% obcí do 200 obyvatel (17 obcí), 40% obcí do 500 obyvatel (17 obcí), pouze 9% obcí do 1000 obyvatel (4 obce) a 9 % obce nad 1000 obyvatel (Přelouč 8 923 obyvatel).

Ze základního přehledu ORP v Pardubickém kraji je zřejmé, že ORP Přelouč patří počtem zastřešujících obcí mezi tři největší v celém kraji.

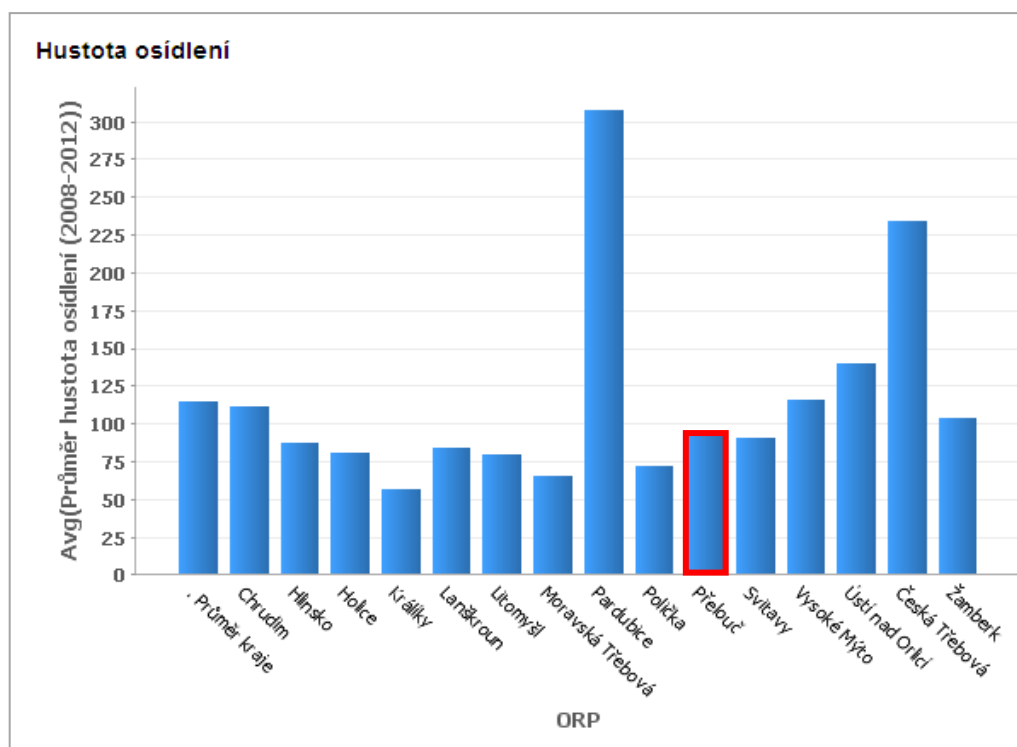
d) ROZLOHA ORP V PARDUBICKÉM KRAJI

ORP Přelouč je plošně šestým nejmenším obvodem v rámci Pardubického kraje. Svojí rozlohou 25 721ha zaujímá 5,7 % rozlohy Pardubického kraje. Počtem obyvatel patří území ORP k 7. nejmenšímu v rámci kraje.

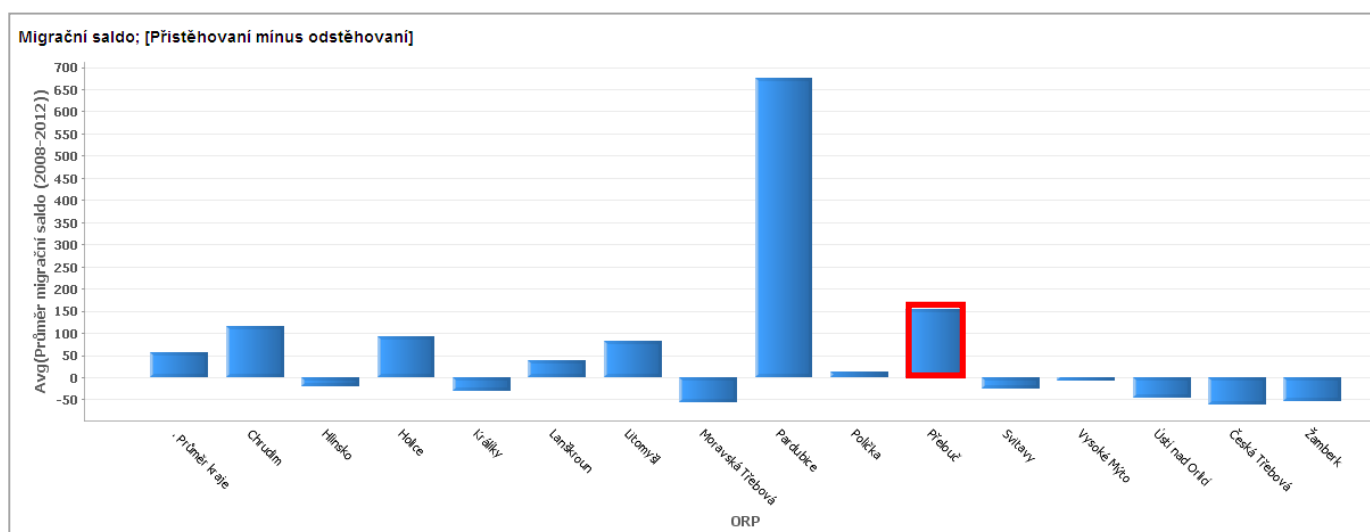

e) HUSTOTA OSÍDLENÍ ORP V PARDUBICKÉM KRAJI

V ORP Přelouč byla hustota osídlení v roce 2013 96 osob/km². Z hlediska sídelní struktury se v území ORP Přelouče nachází prostory jak výrazně venkovské (Turkovice-Rašovy, Přepychy), tak prostory městské (Přelouč, Chvaletice).

f) MIGRAČNÍ SALDO V ORP PARDUBICKÉHO KRAJE

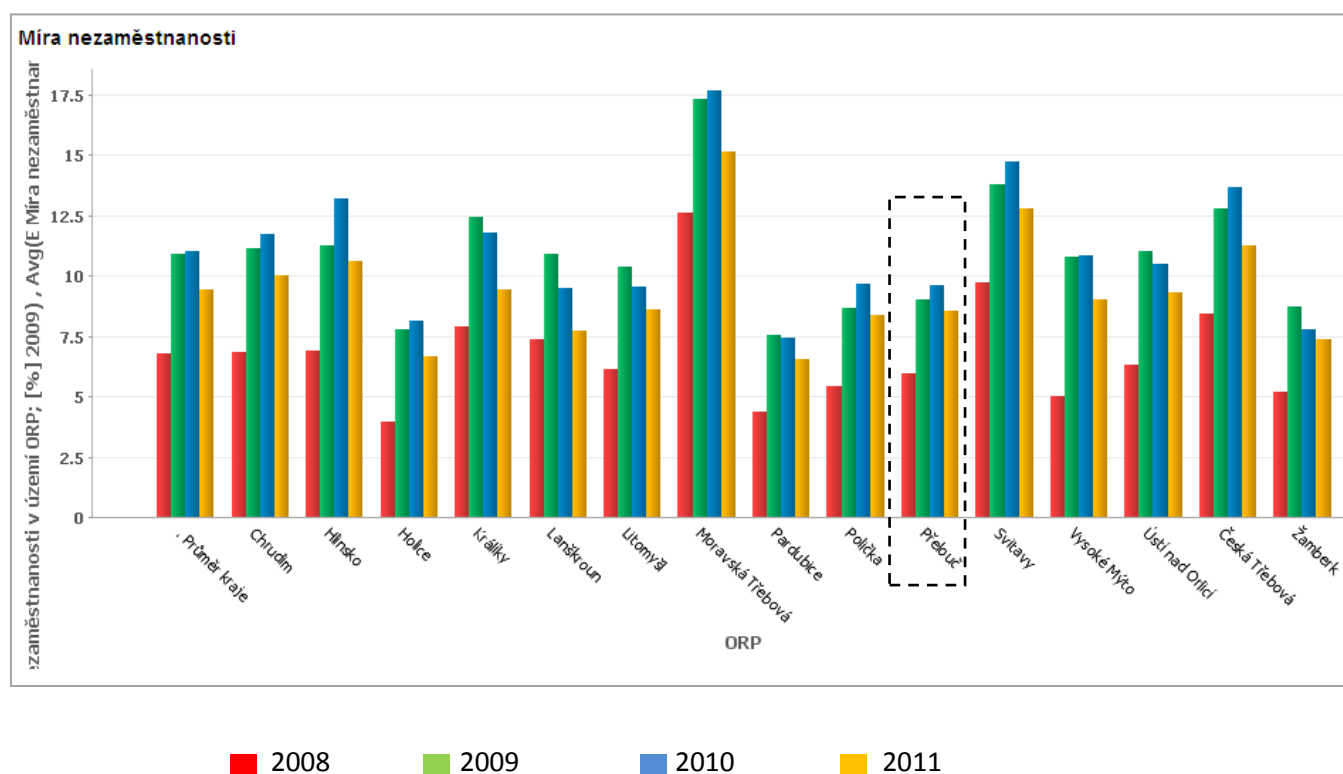

V rámci SO ORP Přelouč sice docházelo v úhrnu let 2005 - 2012 k úbytku obyvatel přirozenou cestou, ale i přesto se celkový počet zvyšuje díky vlivu přírůstku obyvatel stěhováním. V porovnání s průměrem kraje je ORP Přelouč nad průměrem.

2. Indikátory ekonomické výkonnosti SO ORP na území Pardubického kraje

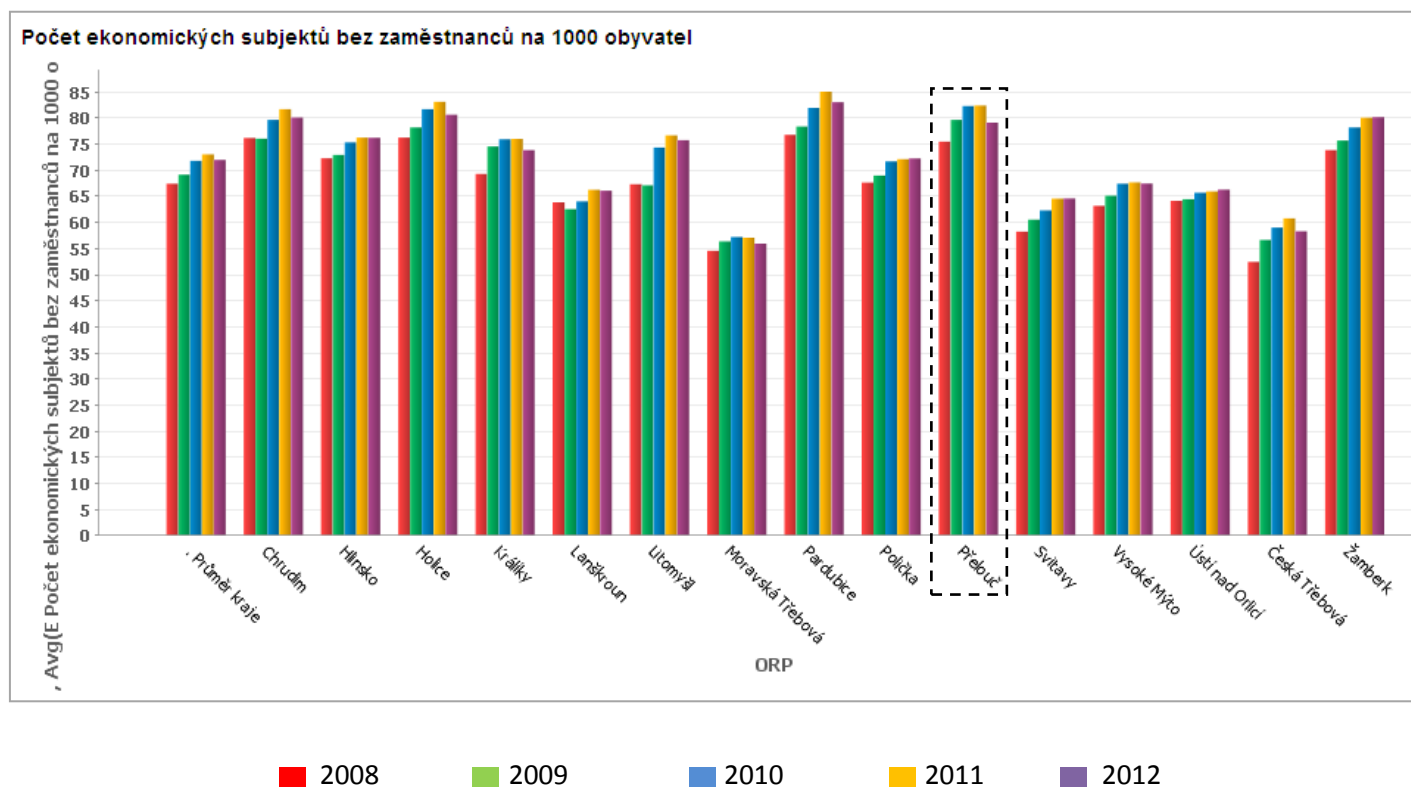
a) MÍRA NEZAMĚSTNANOSTI V KRAJI

Nezaměstnanost ve SO ORP Přelouč je sledována v Přelouči a dlouhodobě se pohybuje na nízkých hodnotách. Míra nezaměstnanosti se po celé sledované období pohybuje pod úrovní průměru Pardubického kraje i celé ČR a spíše se blíží nižší nezaměstnanosti sousedního Středočeského kraje. Hlavní odlišností ve vývoji nezaměstnanosti v Přelouči je její pomalejší nárůst v období ekonomické krize mezi druhou polovinou roku 2008 a koncem roku 2009, který ukazuje, že zaměstnavatelé na lokálním trhu práce nepropouštěli tak rychle a v takové míře jako v jiných částech Česka.

b) POČET EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ BEZ ZAMĚSTNANCŮ NA 1000 OBYVATEL

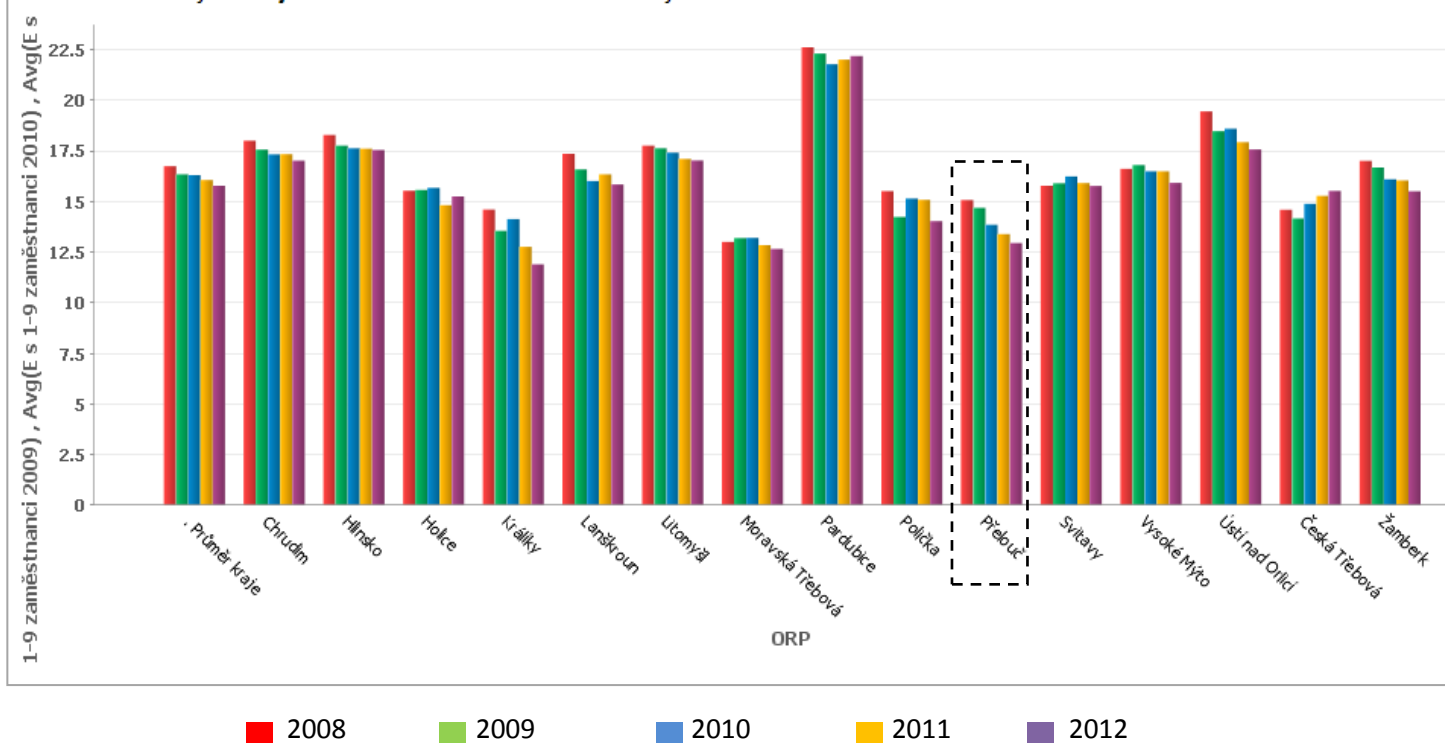
Území SO ORP Přelouč lze definovat jako relativně ekonomicky výkonné, kde dominují právě podniky bez zaměstnanců. Zaměstnána je tedy pouze jedna osoba (majitel). Jedná se především o malé živnostníky.

c) POČET EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ S 1-9 ZAMĚSTNANCI NA 1000 OBYVATEL

Malé podniky mají na území ORP Přelouč menší vliv na zaměstnanost než velké podniky, jelikož jsou často tvořeny rodinnými příslušníky a vytváří menší počet pracovních míst. Přesto má jejich existence významný vliv na stabilitu a rozvoj území.

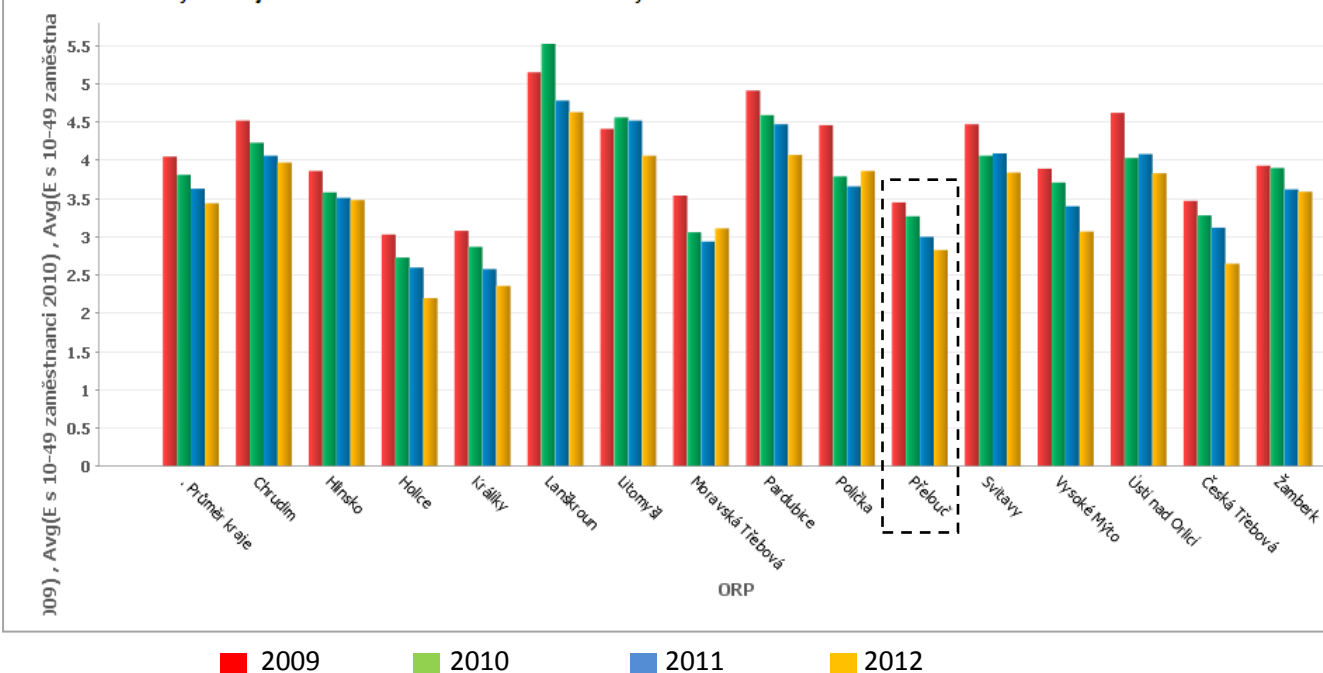
Počet ekonomických subjektů s 1 – 9 zaměstnanci na 1000 obyvatel

d) POČET EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ S 10-49 ZAMĚSTNANCI NA 1000 OBYVATEL

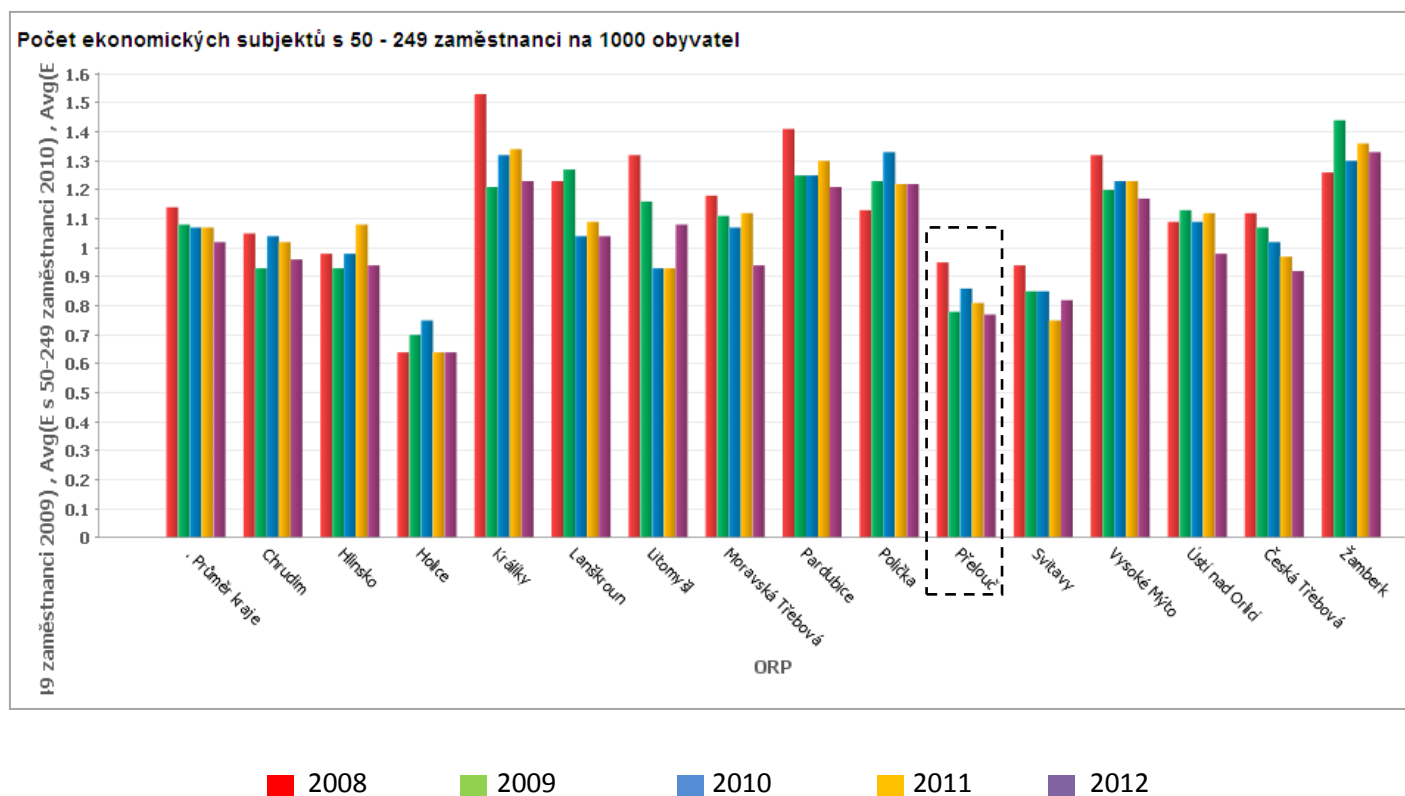
Dle porovnání počtu ekonomických subjektů v ORP Pardubického kraje za období 2009-2012 je patrné, že v ORP Přelouč dochází od roku 2009 v počtu ekonomických subjektů s tím počtem zaměstnanců k poklesu.

Počet ekonomických subjektů s 10 – 49 zaměstnanci na 1000 obyvatel

e) POČET EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ S 50-249 ZAMĚSTNANCI NA 1000 OBYVATEL

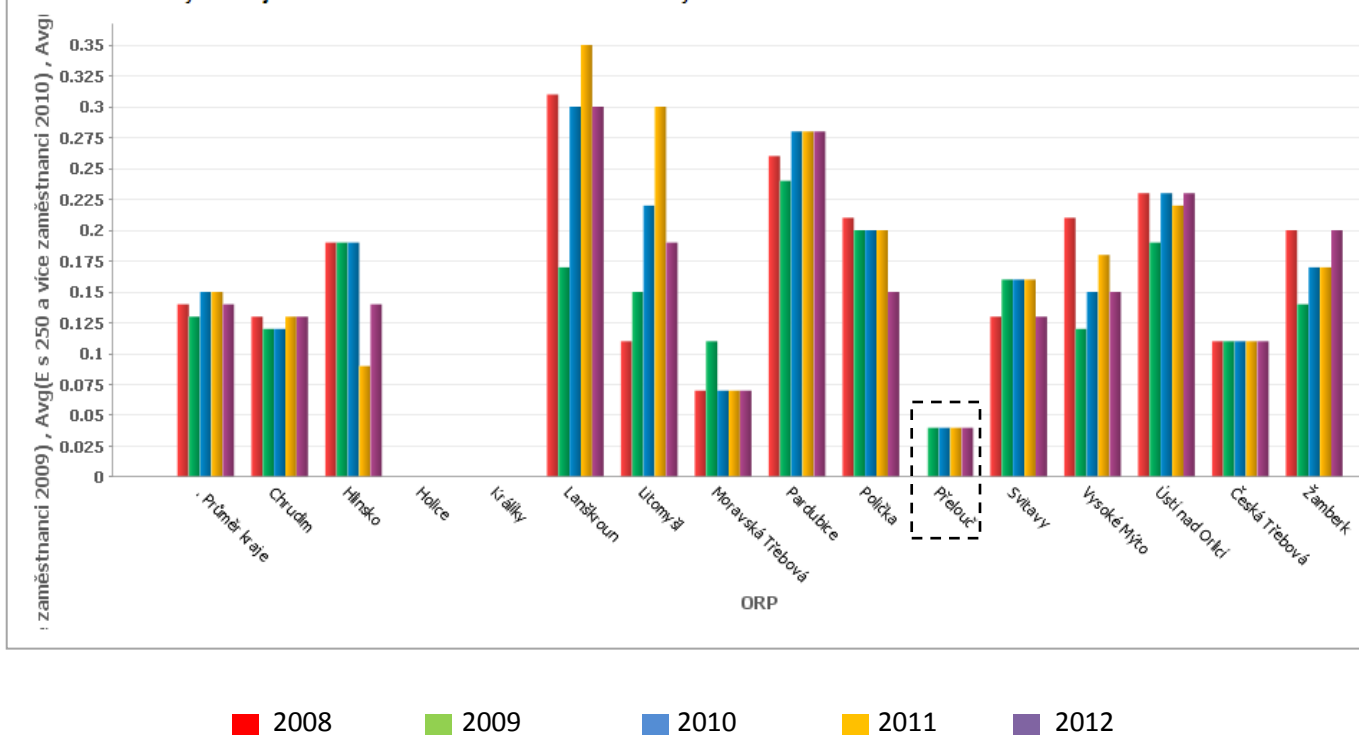
V počtu ekonomických subjektů s 50-249 zaměstnanci na 100 obyvatel je ORP Přelouč pod průměrem kraje. Od roku 2008 dochází k poklesu těchto ekonomických subjektů.

f) POČET EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ S 250 A VÍCE ZAMĚSTNANCI NA 1000 OBYVATEL

Další skupina ekonomických subjektů, s více jak 250 zaměstnanci, představuje největší ekonomické území na území. Vytvářejí pracovní místa, která jsou pro území velmi významná. Mezi největší zaměstnavatele na území ORP Přelouč s více jak 250 zaměstnanci určitě patří: KIEKERT-CS, s.r.o., Kasi, spol. s.r.o. a Severní energetická, a.s. (Elektrárna Chvaletice, a.s.).

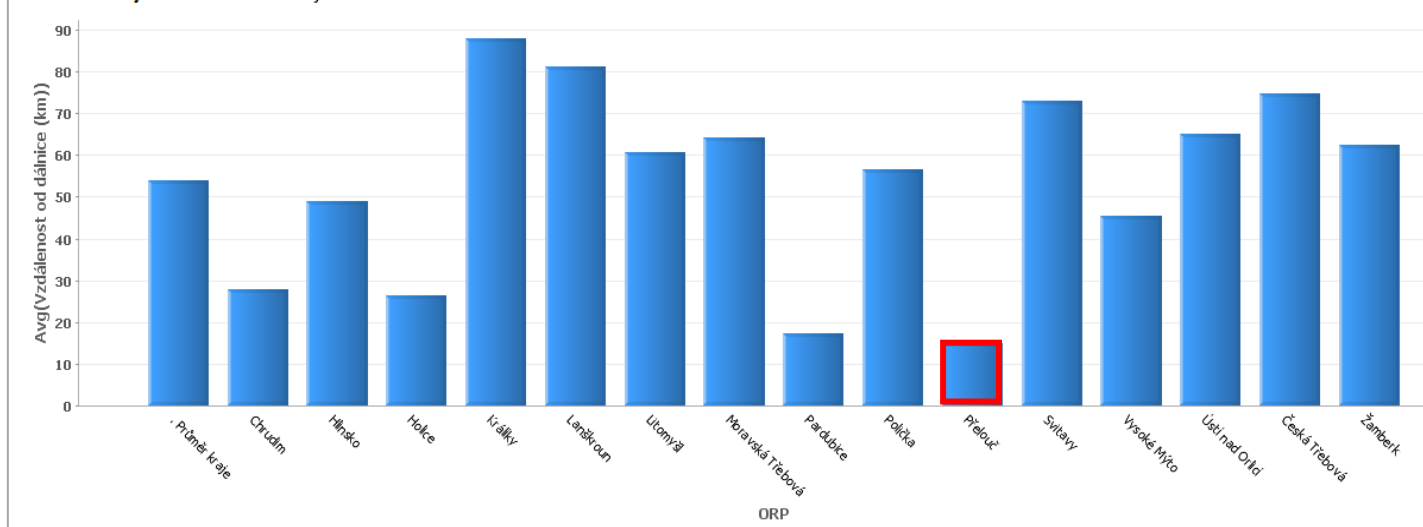
Počet ekonomických subjektů s 250 a více zaměstnanci na 1000 obyvatel

g) VZDÁLENOST DOJEZDU K DÁLNICI NEBO RYCHLOSTNÍ KOMUNIKACI

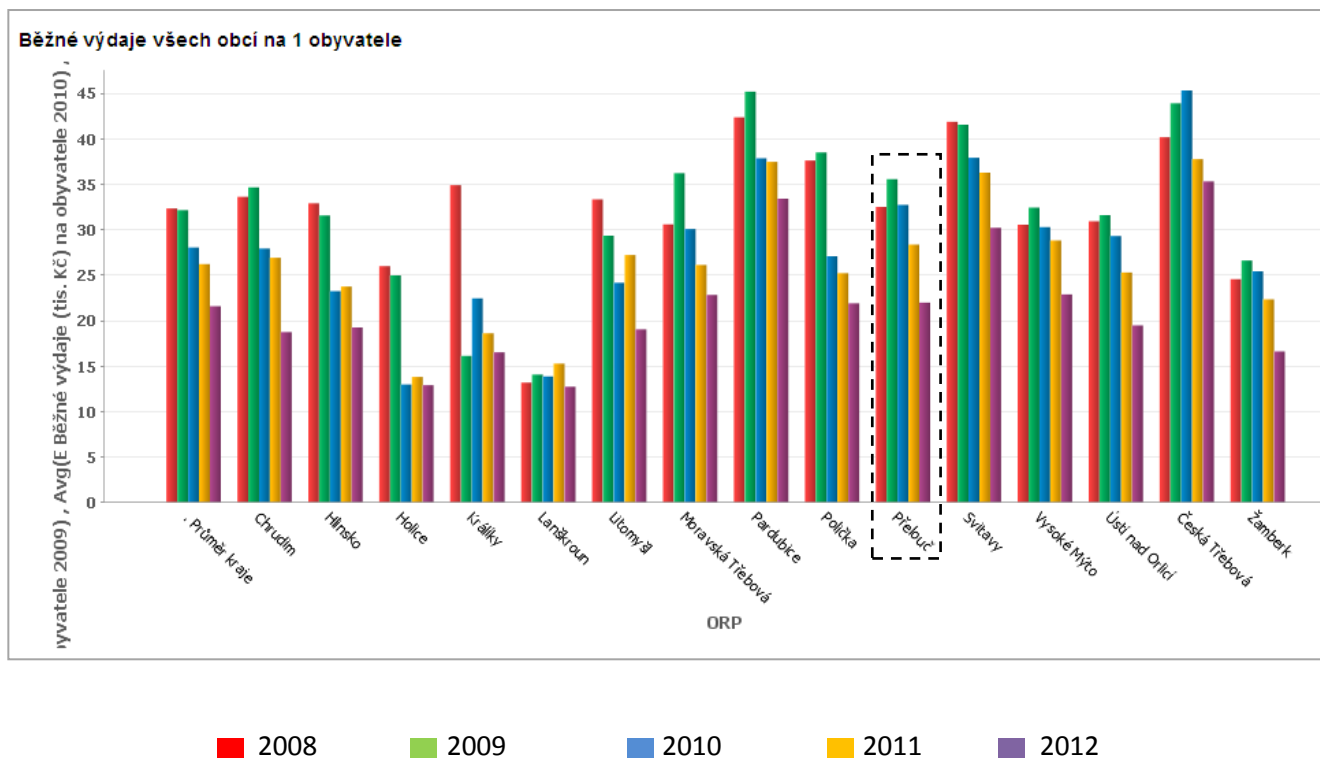
Dobrá dopravní dostupnost je jedním z klíčových determinantů jak při lokalizaci sídla firem, tak i pro rozvoj obce. Proto je cílem obcí mít dobré napojení k dálnici či rychlostní silnici, které by otevřelo více možností pro rozvoj území. V porovnání s ostatními ORP Pardubického kraje má ORP Přelouč nejkratší vzdálenost dojezdu k dálnici nebo rychlostní komunikaci.

Vzdálenost dojezdu k dálnici nebo rychlostní komunikaci

h) BĚŽNÉ VÝDAJE VŠECH OBCÍ NA JEDNOHO OBYVATELE

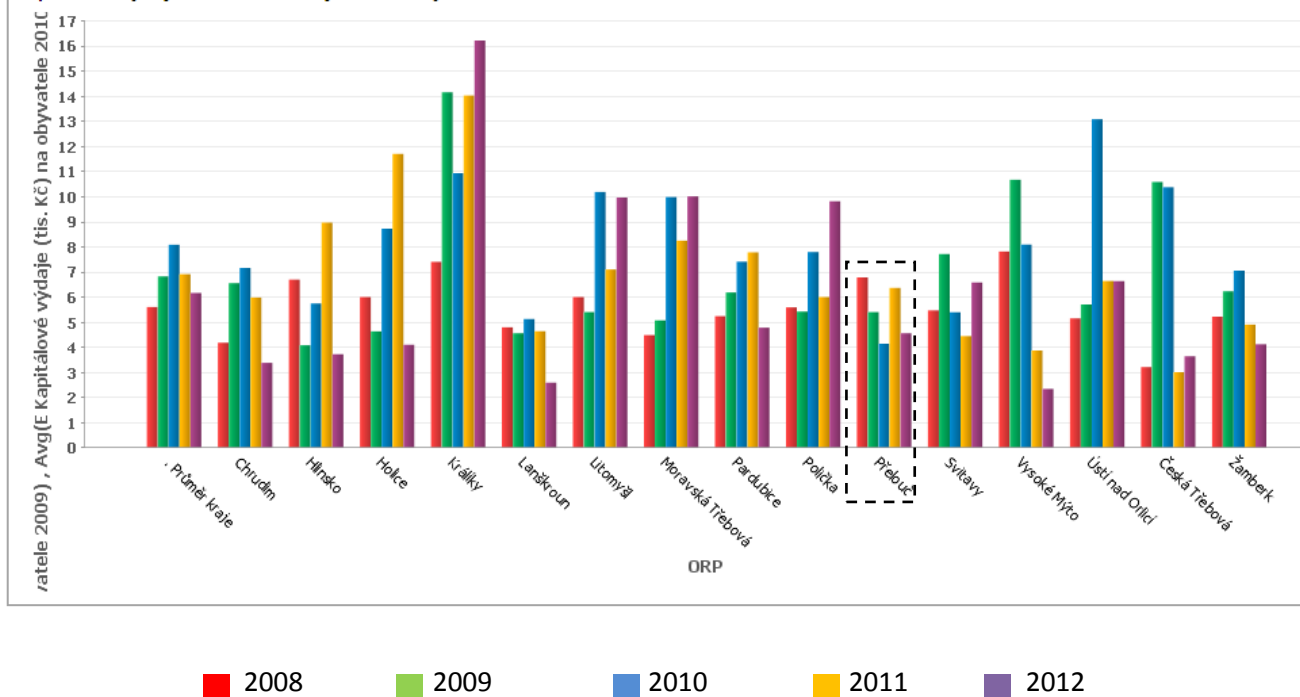
Běžné výdaje obce představují náklady, které jsou spojeny s každodenním provozem obce. V přepočtu na jednoho obyvatele vyjadřují celkovou náročnost na provoz obce. Na území ORP Přelouč dochází od roku 2009 k poklesu běžných výdajů na jednoho obyvatele.

i) KAPITÁLOVÉ VÝDAJE VŠECH OBCÍ NA JEDNOHO OBYVATELE

Kapitálové výdaje představují investice obce, které i v budoucnu mohou přinést obci užitek. Na území ORP Přelouč je sice situace kolísavá, ale má klesající trend a kromě roku 2008 se nachází pod průměrem kraje.

Kapitálové výdaje všech obcí na jednoho obyvatele

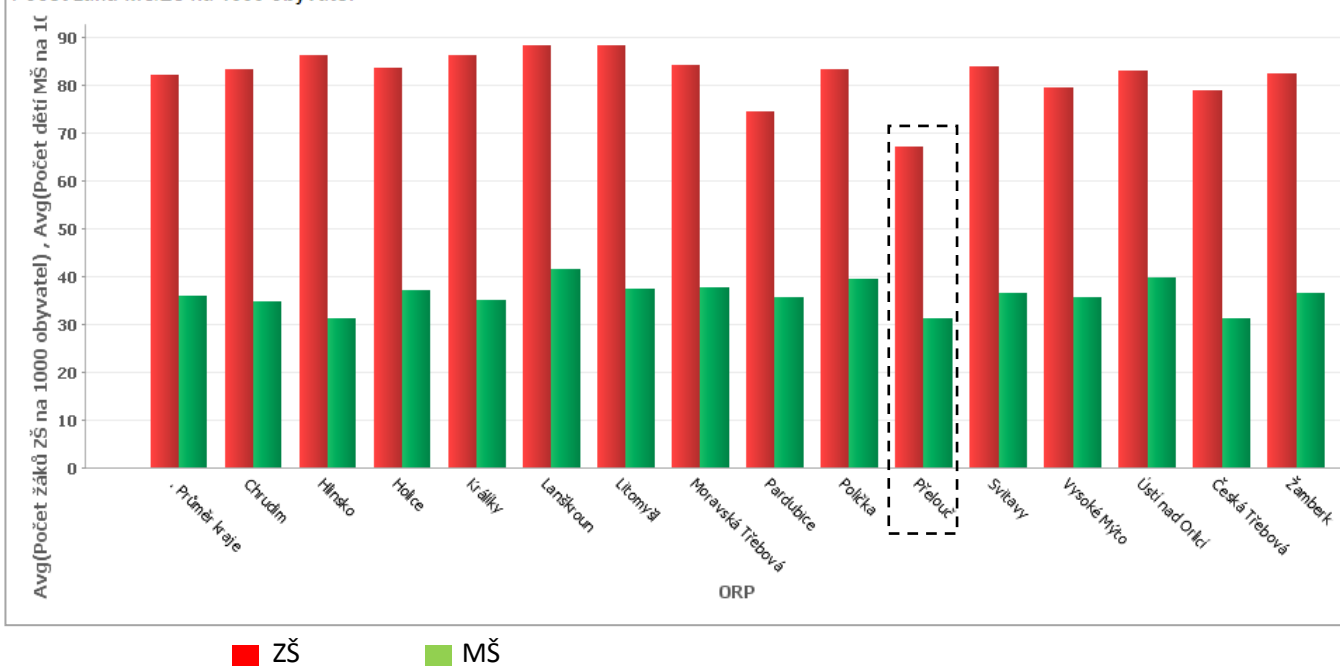

3. Indikátory pro předškolní výchovu a základní vzdělávání

a) POČET ŽÁKŮ MŠ/ZŠ NA 1000 OBYVATEL- ROK 2012

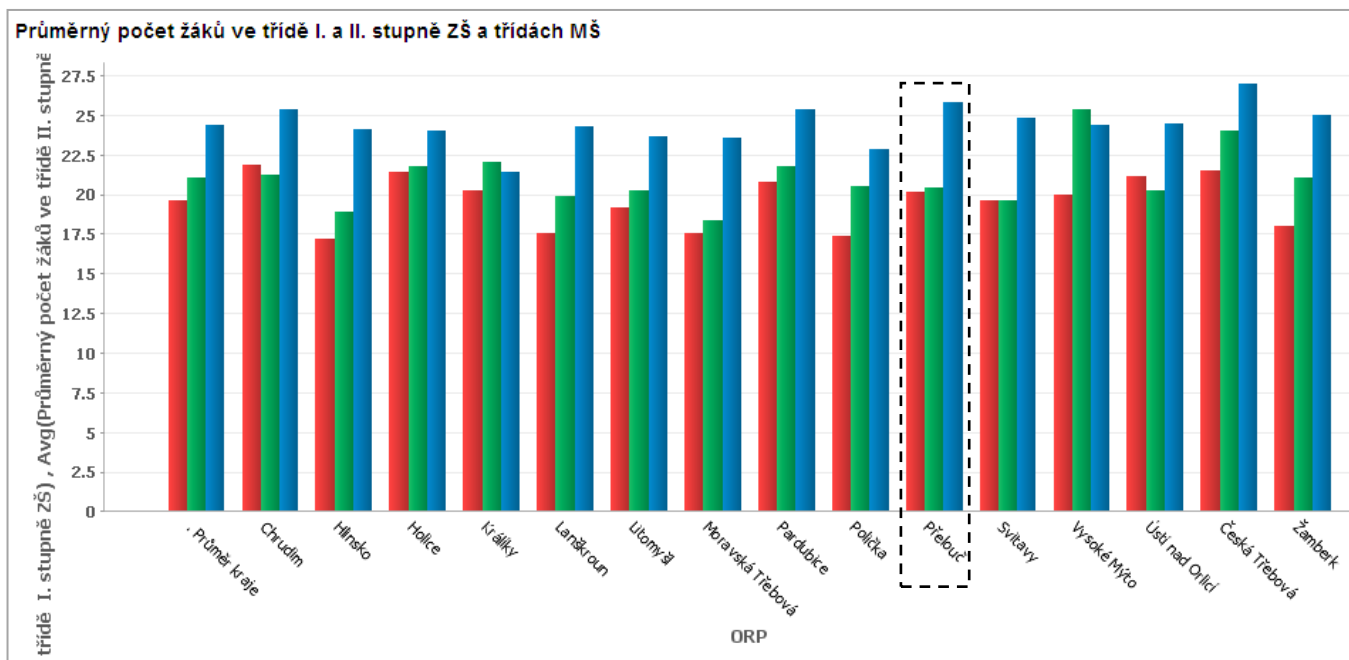
Indikátor sleduje vývoj počtu žáků MŠ/ZŠ v přepočtu na tisíc obyvatel v daném území.

Počet žáků MŠ/ZŠ na 1000 obyvatel

Z obrázku výše je znázorněn vývoj počtu žáků ZŠ a dětí MŠ na 1000 obyvatel za rok 2012. Na celém území ORP Přelouč je stejně jako v celé ČR nedostatečná kapacita MŠ, přičemž ZŠ jsou kapacitně vytíženy z 60%. Počty dětí jsou v MŠ na svém maximu a všechny MŠ, které mohly zažádat o výjimku v navýšení kapacity, tak učinily.

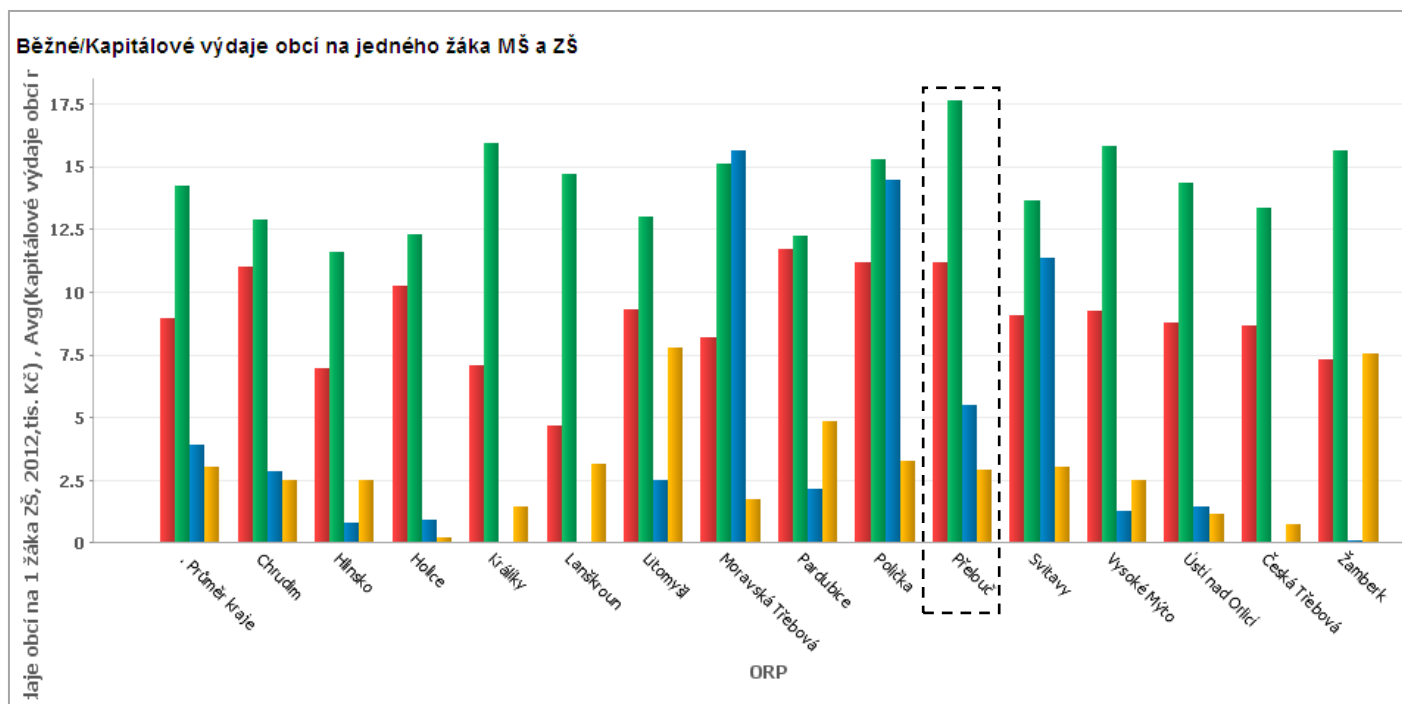
b) PRŮMĚRNÝ POČET ŽÁKŮ VE TŘÍDĚ I. A II. STUPNĚ ZŠ A V TŘÍDĚ MŠ

- Průměrný počet žáků ve třídě 1. stupně ZŠ
- Průměrný počet žáků ve třídě 2. stupně ZŠ
- Průměrný počet žáků ve třídě MŠ

Průměrný počet dětí ve třídě MŠ představuje za Pardubický kraj 24 žáků. V ORP Přelouč je tento průměr převyšován, jedná se zde o průměrný počet 26 dětí ve třídě MŠ. Co se týče průměrného počtu žáků ve třídě I. stupně je ORP Přelouč na stejné úrovni jako průměr Pardubického kraje – jedná se o průměrný počet 20 žáků. Průměrný počet žáků ve třídě II. stupně je v ORP Přelouč opět srovnatelný s průměrem kraje – v ORP Přelouč se jedná o 20,45 žáků a průměr kraje představuje 21 žáků.

c) BĚŽNÉ/KAPITÁLOVÉ VÝDAJE OBCÍ NA JEDNOHO ŽÁKA MŠ A ZŠ

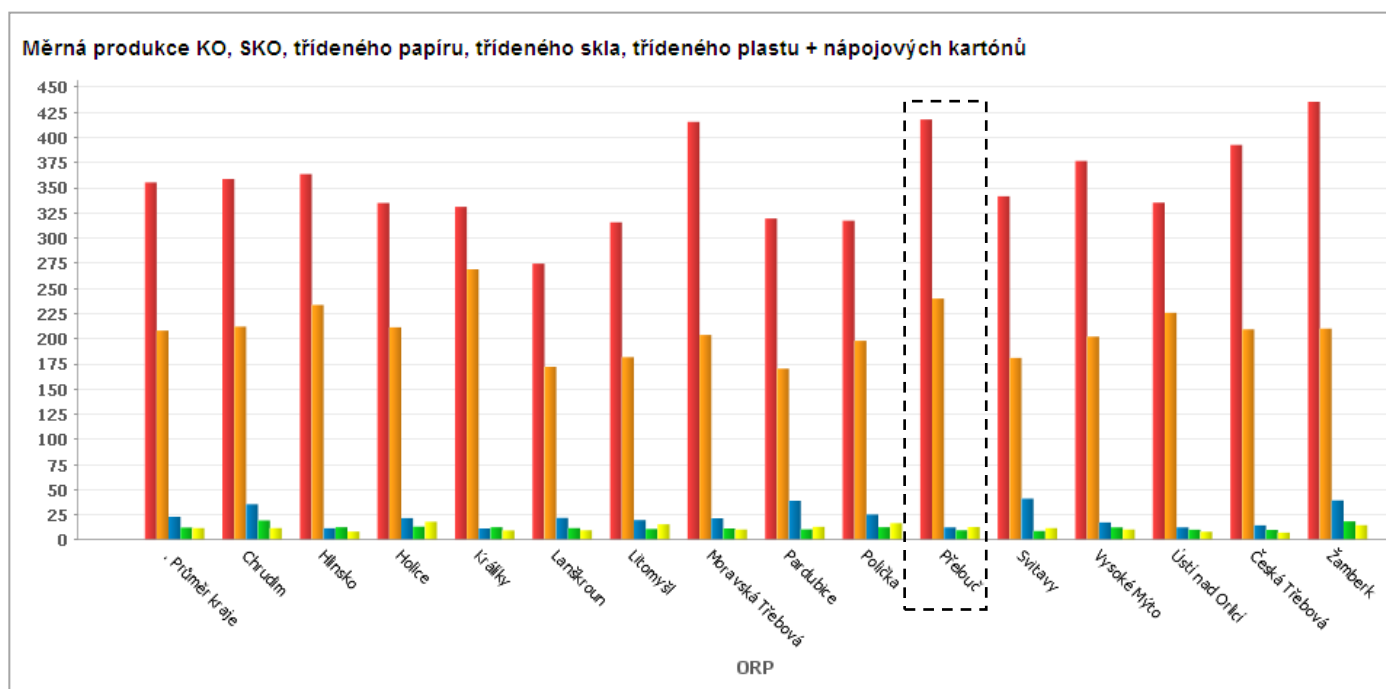
- Běžné výdaje obcí na jedno dítě v MŠ (r. 2012)
- Běžné výdaje obcí na jednoho žáka ZŠ (r. 2012)
- Kapitálové výdaje obcí na jedno dítě v MŠ (r. 2012)
- Kapitálové výdaje obcí na jednoho žáka ZŠ (r. 2012)

V běžných a kapitálových výdajích na 1 žáka MŠ a ZŠ představuje ORP Přelouč vyšší výdaje než je průměr Pardubického kraje. V průběhu analýz bylo zjištěno, že na území ORP Přelouč soustavně dochází k investování do škol i školských zařízení. I školy samotné mají velkou snahu získávat dotace. Všechny ZŠ v ORP Přelouč se zapojily do projektu v rámci akce „EU peníze školám“. Z prostředků MŠMT ČR „Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost bylo na základní školy do konce roku 2012 zasláno 10 557 550,00 Kč. Díky těmto finančním prostředkům byly ve všech ZŠ ORP Přelouč pořízeny interaktivní tabule spolu s dataprojektory, notebooky a školení pro pedagogy. Tyto prostředky činí výuku pro děti zajímavější a mohou ulehčit i přípravu pedagoga na hodinu.

4. Indikátory pro odpadové hospodářství

a) MĚRNÁ PRODUKCE KO, SKO, TŘÍDĚNÉHO PAPIRU, TŘÍDĚNÉHO SKLA, TŘÍDĚNÉHO PLASTU + NÁPOJOVÝCH KARTÓNŮ

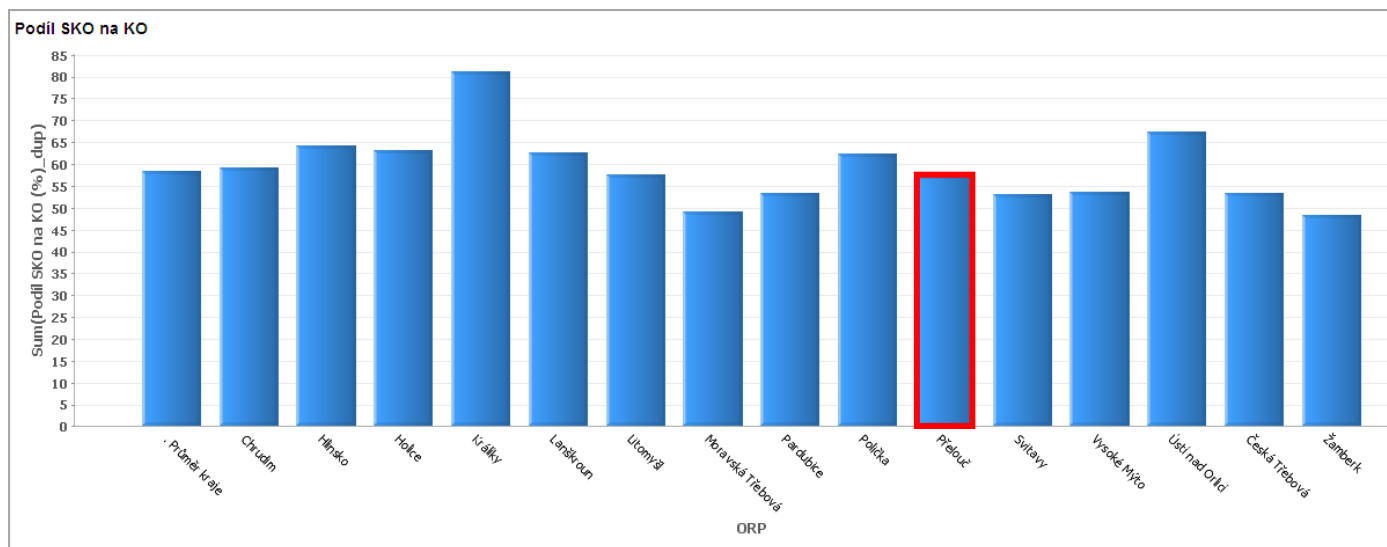
Indikátor ukazuje, kolik odpadu připadá v průměru na jednoho obyvatele a odráží celkovou ekonomickou vyspělost společnosti a životní styl obyvatel. Trendem posledních desetiletí je snižování produkce směsného komunálního odpadu (SKO) a podporování třídění, recyklace a opětovného použití odpadů, což je i jedním z cílů Evropské unie pro rok 2020.

- Měrná produkce KO
- Měrná produkce tříděného skla
- Měrná produkce tříděného papíru
- Měrná produkce SKO
- Měrná produkce tříděného plastu

V oblasti odpadového hospodářství má Přelouč jako obec s rozšířenou působností stále velký potenciál ke zlepšení. To lze doložit na měrné produkci komunálního odpadu, směsného komunálního odpadu a jednotlivých položek tříděného odpadu – uvedeno v **kg viz výše obrázek**. Negativně lze hodnotit výsledky produkce komunálního odpadu (KO) jako takového a směsného komunálního odpadu, srovnatelná je pouze produkce u třídění plastu+nápojových kartónů. Produkce ostatních druhů tříděného odpadu je v ORP Přelouč ve srovnání s hodnotami Pardubického kraje také nižší.

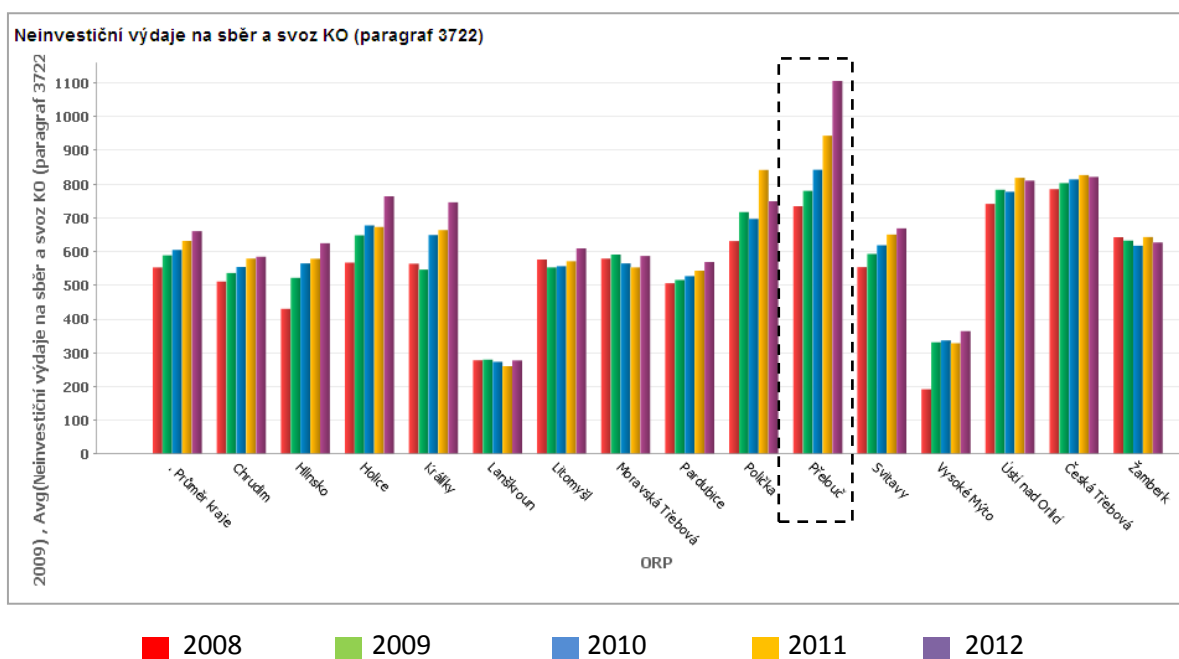
b) Podíl SKO na KO

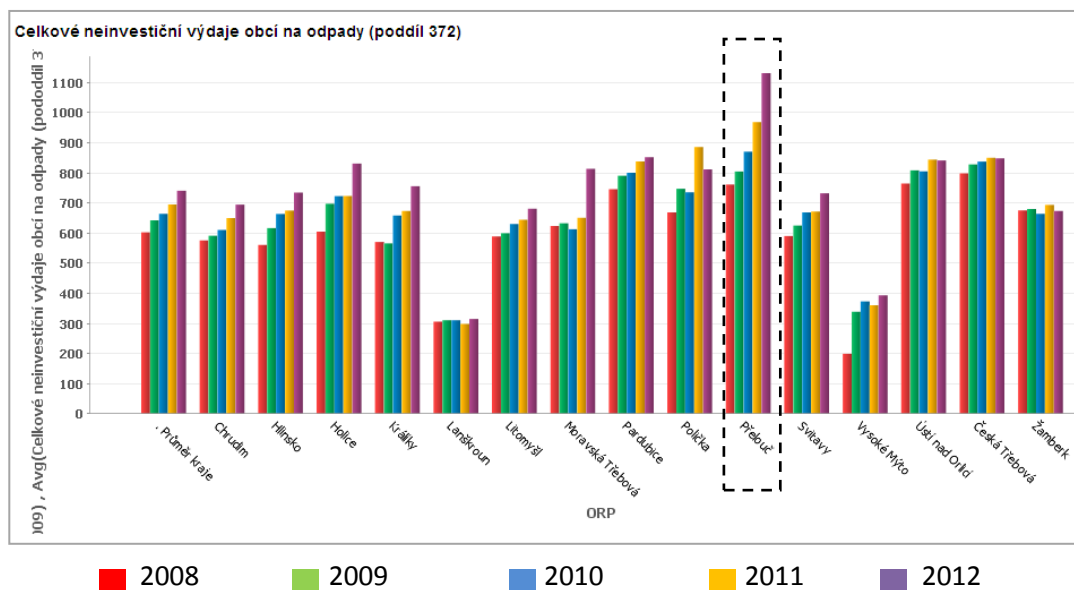

Z hlediska SKO na KO je ORP Přelouč zhruba na stejné úrovni jako průměr Pardubického kraje.

c) CELKOVÉ NEINVESTIČNÍ VÝDAJE OBCÍ NA ODPADY (POODDÍL 372) A NEINVESTIČNÍ VÝDAJE NA SBĚR A SVOZ KO (PARAGRAF 3722)

Celkové neinvestiční výdaje obcí na odpadové hospodářství představují položku rozpočtu, která se spotřebovává na běžné či provozní náklady obce spojené s odpadovým hospodářstvím. Obec je povinná zajistit sběr, svoz a nakládání s komunálními odpady, což činí významnou položku v rozpočtu obce. Proto je cílem obcí snížit množství směsného komunálního odpadu a podpořit třídění odpadu. Celkové náklady na tuto oblast je potřeba stabilizovat, kontrolovat a přizpůsobovat situaci v území ORP, a přitom zajistit čistotu a bezpečnost obcí ve spojitosti s odpady. **Jednotka - Kč/obyv./rok**

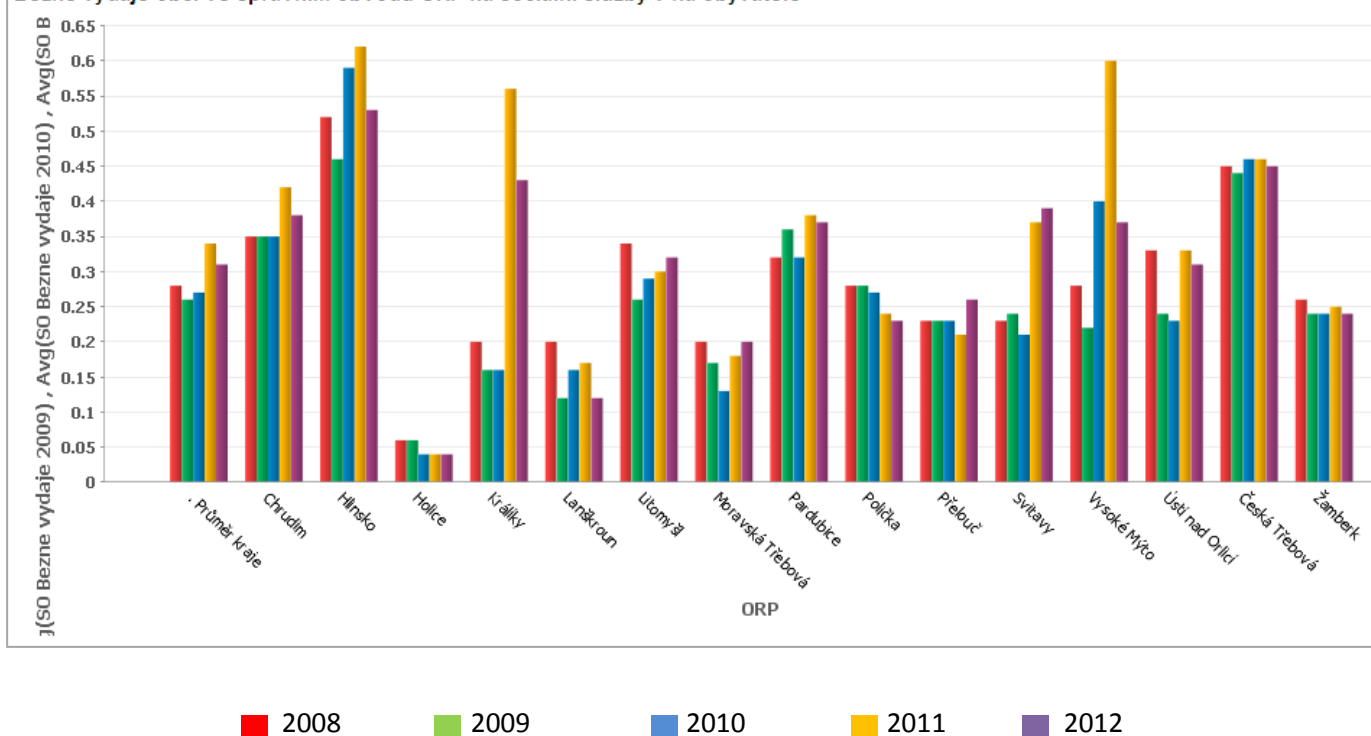

Pro zhodnocení situace v odpadovém hospodářství je tedy nutné věnovat pozornost výdajům obecních rozpočtů na oblast odpadů. V grafu na obrázku výše si lze povšimnout, že výdaje na sběr a svoz komunálního odpadu převyšují průměrnou úroveň v kraji ve všech letech. Průměr neinvestičních výdajů za Pardubický kraj za období 2008-2012 je 610 Kč/obyvatele/rok a průměr ORP Přelouč je za stejné období 880 Kč/obyvatele/rok – viz graf výše. Tato situace není pro zkoumaný SO ORP Přelouč příznivá (nižší objem vyprodukovaného tříděného odpadu ve srovnání s krajem doprovází vyšší výdaje na jeho sběr a svoz). Na úrovni populačně stejně velkých jednotek ORP Pardubického kraje převyšuje SO ORP Přelouč průměrné hodnoty všech výše uvedených indikátorů odpadového hospodářství.

5. Indikátory pro sociální služby

Obce jsou dle Zákona o obcích povinny (v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi) vytvářet podmínky pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Indikátor sleduje výši běžných výdajů obcí na sociální služby ve správním obvodu ORP. Běžné výdaje jsou prostředky, které obec vydává především na každodenní provoz obce a z nichž v následujících letech nemá žádný přímý užitek. Jedná se např. o náklady na mzdy, nákup materiálu, paliv, vody, energií a služeb, sociální dávky (důchody, státní sociální podpora, stavební spoření atd.).

Běžné výdaje obcí ve správním obvodu ORP na sociální služby v na obyvatele

V porovnání běžných výdajů obcí ve SO ORP Přelouč na sociální služby na obyvatele jsou hodnoty nižší než hodnoty uvedené za Pardubický kraj. Výdaje obcí na území ORP Přelouč byly v letech 2008 - 2010 stabilní, beze změn. Poté došlo k v roce 2011 k poklesu, oproti kraji, kde v roce 2011 můžeme sledovat značný nárůst, nejvyšší dosažené hodnoty. V roce 2012 se hodnoty v ORP Přelouč opět ustálily.

6. Závěr

Srovnávací data byla použita při tvorbě návrhové části souhrnného dokumentu. Tato „benchmarkingová“ data jsou obsahem souhrnného rozvojového dokumentu v kapitolách Profil území SO ORP Přelouč, dále v kapitolách školství, sociální služby a odpadové hospodářství.

Území správního obvodu obce s rozšířenou působností Přelouče lze definovat jako **relativně ekonomicky výkonné**, kde dominují **podniky bez zaměstnanců (živnostníci)** a kde se míra **nezaměstnanosti dlouhodobě drží pod průměrem Pardubického kraje**.

Běžné výdaje obcí na jednoho obyvatele jsou v porovnání s populačně srovnatelnými SO ORP (tj. ORP Moravská Třebová, ORP Lanškroun, ORP Litomyšl, ORP Ústí nad Orlicí) **nepatrně vyšší**, lehce převyšují také krajské hodnoty. Ale v těchto běžných výdajích na 1 obyvatele je v ORP Přelouč zaznamenáván

od roku 2009 **trvalý pokles**. Naproti tomu **kapitálové výdaje** na jednoho obyvatele jsou v ORP Přelouč nepatrně **nižší než průměr Pardubického kraje** a než populačně srovnatelné SO ORP v Pardubickém kraji.

V porovnání s krajským průměrem je **hustota osídlení ORP Přelouč nižší o cca 20 osob/km²**. V porovnání s populačně srovnatelnými ORP v celé ČR má ORP Přelouč **nejvyšší počet obcí** ve svém správním obvodu na spíše **nižší rozloze** a až na některé výjimky i **nižší hustotě osídlení**. Vzdálenost dojezdu k dálnici je z ORP Přelouč na velmi dobré úrovni – vzdálenost dojezdu je více než **3,5x menší** ve srovnání s průměrem kraje.